

A gyermekáldásról

A házasság egy férfi és egy nő életre szóló kapcsolata. Önmagában érvényes és teljes. Hiszen ahogy egymás mellett döntöttek, összekötötték az életüket, már társak lettek. Erről volt szó korábban: a házasságban megkapta a férfi és a nő is a segítőtársat, a jelenlévőt, akivel életének minden részletét megoszthatja, minden örömeiben és minden bánatában, minden gondjában és minden munkájában részt vehet.

Mégis tudjuk – és ez eleve benne van a szexualitás ajándékában – hogy a házastársi közösségnek gyümölcse is van, a szexualitás célja nem csupán a házaspár kölcsönös örömeinek kiteljesítése, nem csupán a közösség legbensőségesebb megélése, nem csupán egymás gyönyörködtetése, hanem az utód nemzése/fogamzása is.

A házasság teljes gyermekek nélkül is, mégis olyan többlet a gyermekáldás a szülők részére, amelyben ha egy házaspár nem részesedhet, akkor mégis joggal érzik hiányosnak a házasságot, mert nem tudják továbbadni azt, amit Istentől ebben az életben kaptak.

De mégsem vehetjük természetesnek, hogy gyermek születik egy házasságból. A gyermek: ajándék, áldás. *„Bizony, az ÚR ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.”* (Zsolt 127, 3)

Ezért foglalkozunk most a gyermekáldás, családtervezés témakörével.

Gyermekáldásról beszélek, noha manapság nem tekintik sokan áldásnak a gyermeket. Sokkal inkább tehernek, nyűgnek, olyan valakinek, aki a nő szabadságát lekorlátozza. Megváltozott a szóhasználatunk is. Régen, ha valaki gyermeket várt, azt mondták rá: áldott állapotban van. Most azt mondják: terhes... Napjainkra eljutottunk egészen addig a hátborzongató szélsőséges feminista kijelentésig – egy internetes fórumon volt olvasható néhány napig – hogy a gyermek születése és gondozása lealacsonyítja a nőt...

Megváltozott a nők helyzete a világban. Nincs helye siránkozni itt ezen, de nincs helye annak sem, hogy vissza akarjuk forgatni az idő kerekét. A nők helyzete a társadalomban már soha nem fog visszatérni oda, ahol évszázadokkal ezelőtt volt. Ezt férjnek és feleségnek egyaránt tudomásul kell vennie. Sokkal több a nő igénye annál, minthogy csak otthon legyen és gyermeket neveljen. Csakhogy át sem eshetünk a ló túlsó oldalára, és nem feledkezhetünk meg arról, hogy Isten a női szervezetet tette alkalmassá a gyermek kihordására, a gyermek születésére.

Manapság szeretnék egyes női mozgalmak a nőket felszabadítani az anyaság „nyűgje” alól. Vagy legalább is kitolni a szülés idejét a lehető legkésőbbre. Pedig a női létből fakad az anyaság! Vagy próbáljuk ki, hogy a férfiak hogyan szülnek? Még ha be is lehetne ültetni egy anyaméhet egy férfi szervezetébe, még ha hormonkezelésekkel alkalmassá is válna egy férfi elvileg egy terhesség kihordására, akkor sem bírná ki! Mert gyermeket kihordani, áldott állapotban lenni, gyermeket szülni csak a nő képes! Ezért amikor csak „terhes” egy nő, de már nem tudjuk, hogy „áldott” is, amikor a nőtől azt várjuk, hogy ugyanazt tegye, mint a férfi, de még legyen anya is, akkor azt vesszük el a nőtől, a feleségektől, amit Isten kizárólag nekik adott meg lehetőségként: Hogy édesanyák legyenek.

Ha pedig egy házaspár gyermeket vállal, akkor nem feledheti el, hogy ha meg akarja ajándékozni a gyermekét – és Isten is lehetőséget ad nekik erre – akkor a legtöbb, amit adhatnak a gyermeküknek, az egy testvér. S ha még ennél is többet akarnak adni, akkor még egy testvér, sőt még egy testvér! (Régen még így tartották: „Egy gyermek nem gyermek. Két gyermek fél gyermek. Három gyerek már gyermek!) Gondoljuk végig: Vagyont,

vagyontárgyakat, szeretetet, törődést, nevelést kaphat mástól is a gyermekünk. De vérszerinti testvért csak a szüleitől.

Így tehát már a házasságkötés előtt érdemes tisztázni, hogy hogyan képzelik el a családot, hogyan képzelik el a családtervezést...

Családtervezés? Keresztyén fiatalok között sokan már magát a szót is kérdésesnek tartják. Sőt, kifejezetten bűnnek, bálványimádásnak találják magát azt a gondolatot, hogy a családot lehet tervezni is. Vannak, akik vallják, a család, azon belül a gyermek Isten ajándéka, ezért Istennek van joga egyedül a családtervezéshez, hiszen Ő az, aki tudja, hogy mi kell nekünk. „Ő tudja legjobban a mi teherbírásunkat, egészségünket, hiszen mindenestül fogva az Ő kezében vagyunk! Mi még a saját életünket sem tudnánk fenntartani, ha nem kapnánk erre Őtőle kegyelmet.”

Ezek a gondolatok valóban igazak, s a maguk helyén igenis helyénvalóak. A Teremtőnek van elképzelése a világgal, teremtményeivel. Való igaz, hogy Nála nélkül semmi sem lehet teljes. Való igaz az is, hogy egyedül Nála található a bölcsesség, a teljesség ismerete. Ha valamit az ember, a tökéletlen teremtmény a kezébe vesz, azt el is rontja, sohasem tudja tökéletesen megtenni.

A Mindenható Isten, Aki előtt semmi sincs elrejtve, ismerte tökéletlen teremtményét. Mégis reá bízta az Éden kertjét, hogy azt művelje és őrizze. Emellett az embert — az állatvilágtól eltérően — felelet adására képessé tette. Ebben a képességében azonban benne van a döntés kockázata is, ti. az ember mondhat „nem”-et is. Azzal azonban, hogy Isten az embert döntésre képessé teremtette, felelősséget is adott neki. Az ember felelős saját döntéséért, de szabadsága van dönteni. Nem az a baj tehát, hogy a k a r u n k dönteni (azaz: tervezünk) hanem az a baj, ha rosszul döntünk.

Bűn-e a családtervezés? Ezt így nem lehet kimondani! A döntés, ill. a döntések sora (a tervezés is ide tartozik, mert jóllehet nem minden döntés terv következménye, de minden tervben döntések vannak) magában hordozza a bukás kockázatát. De Isten nem zár el a döntésektől, a tervezéstől. A Jak 4, 13-15 sem a tervezés ellen szól, hanem a rossz tervezés ellen („*Tehát akik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendő, kereskedünk és nyereséget szerzünk; azt sem tudjátok, mit hoz a holnap! Mert a ti életetek olyan, mint a lehelet, amely egy kis ideig látszik, aztán eltűnik. Inkább ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni.*”).

Mikor rossz egy döntés, egy tervezés? Ha abba nincs Istennek beleszólása, ha a mi döntésünk a kizárólagos, az utolsó. Ha nem vesszük figyelembe azt a lehetőséget, hogy Isten szólhat: „*Bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim*” (Ézs 55, 6)

Van létjogosultsága családtervezésnek. De mert minden döntésünkért felelősek vagyunk Isten előtt, egyáltalán nem elhanyagolható kérdés, hogy mi motiválja döntéseinket.

A családtervezés körébe tartozik az is, amikor valaki kimondja: vállalom mindazokat a gyermekeket, akiket Isten ad nekem. Ez is döntés, de ez is csak akkor jó döntés, ha felelősségteljes, hitből fakadó döntés.

A családtervezés egyik kulcsszava a felelősség, de ehhez azonnal hozzá kell tenni, hogy nemcsak az utód iránti felelősség, nemcsak a társunk, családjunk iránti felelősség, nemcsak a társadalom előtti felelősség, hanem az Isten előtti felelősség is! Mint minden döntésünket, így a családtervezéssel kapcsolatosat is úgy kell meghozni, hogy szemünk előtt tartjuk: mindenről számot kell majd adnunk Isten előtt. Megvan az a kiváltságunk, hogy dönthetünk rosszul is. Nem visszaélés itt megemlíteni a bűnbocsánat lehetőségét, mindaddig, amíg valaki nem egy bűnbocsátó automatát lát Istenben.

A családtervezést is a hit szabályával kell véghezvinnünk: „*ami hitből nincs, bűn az*” (Róm 14, 23). Vannak, akik ezt a bibliai verset kihasználják, s ennek alapján bizonyítják,

hogy hitetlenség megszabni, mennyi gyermeket vállaljanak az egyes családok. Akik így gondolkodnak, elfelejtik, hogy különféle kegyelmi ajándékaink vannak, különböző mértékű a hitünk is. S nem feltétlenül a nagyobb hit jele a több gyermek.

A keresztyén családtervezéshez ugyanakkor feltétlenül hozzá kell tartoznia annak is, hogy ha nem várt, „nem tervezett” gyermek fogan, őt is szeretettel, hittel és hálával fogadjuk Istentől! Mint ahogyan minden gyermeket Istentől fogadunk! A családtervezés ugyan sugallja azt a gondolatot, hogy a gyermek a mi művünk, azonban ebbe a csapdába nem szabad beleesnünk. A gyermek mindig Isten teremtménye, ajándéka, bármennyire is vannak ismereteink a fogantatásról, a méhen belüli fejlődésről is. A megfogant élet Teremtője Isten, tehát Ő az Ura is!

Tények, gondolatok a gyermekvállalással kapcsolatban:

- Ma „nem divat” sok gyermeket vállalni. Ezért bennünk is – mielőtt egyáltalán dönteni akarnánk a vállalt gyermekek számáról – már kialakul egy kép: Manapság ennyi gyermeket szoktak vállalni... S a nagy többség akaratlanul is megy a többi után... De mennyi a „sok” gyermek? 100 éve még a sok gyermek 6-8 gyermeknél kezdődött. Ma sokgyermekes családnak nevezzük a háromgyermekes családokat is, míg Hollandiában a sokgyermekes család a 4 gyermeknél kezdődött néhány éve...
- Ha nemzetünkre gondolunk, akkor tudnunk kell azt, hogy ahhoz, hogy egy nemzedék lélekszáma *megismétlődjön*, a gyermekes családokban a gyermekek számának átlagosan 2,4-nek kell lennie, hiszen nem minden házaspárnak születhet gyermeke.
- Ha nemcsak a saját nemzedékünk lélekszámának megismétlődésére gondolunk, hanem az egész magyarság fennmaradására, akkor már családonként legalább 3 gyermeknek kellene ahhoz születnie, hogy ne haljon ki a magyar nép! Ennek mára valós esélye van: Annyira általánossá vált az egy, esetleg két gyermek (no meg az „egy se”), hogy néhány évtizeden belül rohamosan zuhanni fog a magyarság lélekszáma. Nem lassan lecsökkenni, hanem egyszerre csak összeroppanni! Ha gyermekeink jövőjéről gondolkodunk, akkor azért is kell áldozatot vállalnunk, hogy gyermekeink magyar nyelvű közösségben élhessenek. Amennyiben ezzel ma nem törődünk, akkor néhány évtized múlva, talán gyermekeink, talán unokáink idejében már egyértelműen kisebbségben lesznek saját hazájukban, őseik földjén! Magyarország azé a népé lesz, amely teleszüli! (Franciaországban néhány éve elindult egy élő, eleven mozgalom: a harmadik királyfi és a harmadik kiskirálylány mozgalma: Ennek következtében a francia nép – ha megmarad ez a mozgalom – jó eséllyel számíthat arra, hogy még sokáig nem lesz kisebbségben saját földjén...)
- Tény az is, hogy akik több gyermeket nevelnek, azoknak ez anyagi megterhelést jelent. Nem lehet lebecsülni ezt, hiszen a szülőknek kell megküzdenie azzal, hogy minden szükségességet megadjanak a gyermeküknek. De mi a szükséges? Hol van ennek a határa? A szükséges nem feltétlenül a legújabbat jelenti, s nem feltétlenül a legmárkásabbat, legjobbat. Ha ezt nem döntjük el előre, akkor állandó kényszerhelyzetben leszünk, sodródunk. Míg ha tudjuk, hogy a „szükséges” az korlátot jelent a „minden”-nel szemben, akkor már nyugodtabban tudunk előre tekinteni a jövőbe. Keresztyénként pedig nemcsak saját lehetőségeinkkel számolunk, hanem mindenek előtt Isten gondviselésével.
- Azzal is számolni kell, hogy van emberi teherbírás is. Van, aki könnyebben kikészül, s van, aki sokkal többfelé tudja osztani a figyelmét, hamarabb is kipiheni magát. Ezért a házaspárnak együtt kell döntenie, mennyi gyermeket vállal – kérve hozzájuk Isten segítségét! De együtt is kell hordani a gyermeknevelés gondját, örömeivel együtt!

- Az is tény, hogy a gyermek szülésére legideálisabb életkor a 22-29 éves életkor. Ekkor a legkisebb a gyermekszülés kockázata, és ekkor a legjobb a gyermekek életésélye is, hiszen ebben az időben a legkisebb a valószínűsége a sérült gyermekek szülésének. Ráadásul az anyai szervezet is ebben az életkorban viseli el legjobban a szüléssel járó megterhelést. (Bár nem egy példa van arra, hogy éppen az első szülés(ek) jártak komplikációkkal, s a második, harmadik szülés már nem!) Mégis ebben az életkorban a legkisebb a szülési kockázat. Amikor a „legkisebb” kockázatról és valószínűségről van szó, az azért utal arra is, hogy *a gyermekszülésben mindig létezik kockázat! Nincs tökéletes történet! Sok gyermek születik valamilyen rendellenességgel. Ezek többségét az évek során kinövik, vagy műtéti korrekcióval akár teljességgel meggyógyul!*
- De nézzük megfordítva is: 40 évhez közeledve nő a szülési kockázat, és nő a születési rendellenesség kockázata is. Egyszerre számottevően és mégis elenyészően! A szülési / születési kockázat aránya 35 éves kortól 45 éves korig nézve 8 – 10 szeresére nőhet. Pl. a Down-kór (mongoloid betegség) kockázata több mint tízszeresére, az összes kromoszóma rendellenesség több mint ötszörösére, a szülésből eredő nőgyógyászati komplikációk aránya is jelentősen nő. Ugyanakkor pl. 43 éves korban a Down-kór valószínűsége 2,5 – 3,5 % (országanként sőt országrészenként is lehet eltérő) az összes kromoszóma rendellenesség 4,5 – 5,5 %. Tehát még ilyen előrehaladott korban is 1 : 20 az arány a beteg és egészséges gyermekek között. Ez pedig arra is figyelmeztet – s adott esetben ösztönözhet – hogy hittel, Isten kegyelmében bízva, még későbbi korban is elfogadhatjuk a gyermekáldást, ha adatik. Ne érezze hát egy viszonylag korosabban a házasság szövetségére lépő, áldott állapotba kerülő pár, hogy már nem vállalhatnak gyermekeket!
- Mi történik, ha beteg gyermek születik? Vagy ha már az anyaméhben kiderül, hogy valamilyen magzati ártalommal születik a gyermek? Az első mindig az: törekedjünk elfogadni, szeretni, úgy, ahogy van! Sokkal nagyobb az esélye, hogy a gyermek egészséges személyiség lesz, ha szeretettel fogadják és hordozzák, nevelik, még betegségeivel, hiányosságaival együtt is! (Egyik gyermekünk 7. hónapra született. Igen kis súllyal, fejletlenül. Élete első két évében szinte mindig beteg volt. Többször is a halál szélén. Többször volt kórházban. 14 éves korában már azon panaszkodott, hogy ő soha nem tud megbetegedni, hogy egy kicsit kimaradhasson az iskolából... S nem voltak tanulási problémái. Egy másik gyermekünk vakon született. Altatásban történt klinikai vizsgálat is azt mutatta, hogy a látóidegek nem reagálnak. A főorvos azt mondta: Higgycs el, Apuka, a vak gyermekek is tudnak teljes életet élni. Amikor kiment, a mellette lévő keresztyén orvosnő azt mondta: Láttunk már csodát! — A gyermekünk 6 hónapos korában kezdett látni. A születés után fejlődtek ki a látóidegek. Nem tökéletes ma sem a szeme. De négy gyermekünk közül ő a leggyakorlatiasabb, a legügyesebb szerelő! Egy barátunk gyermeke farkastorokkal született. Ma szinte semmi nem látszik a műtéti heggből.) Sok beteg, vagy nem mindenben tökéletes egészségű gyermek születik. Sokkal több, mint amennyiről beszélnek. De ettől még nem omlik össze a világ, csak meg kell tanulnunk, és a gyermekeinkkel is meg kell értetni, hogy a „tökéletesség” egy olyan álom, amit hiába kergetünk, soha nem érünk el itt a földön. Mert ha elérnénk is, csak ideig-óráig a miénk! Emellett természetesen később is kialakulhatnak tartós, életforma váltást is igénylő betegségek. Allergia, cukorbetegség, stb. Akiket a gyermekek betegségétől való félelem tartana vissza a gyermekvállalástól, nézzenek magukba, hogy vajon nem az önzés uralkodott-e el rajtuk: Sajnálják egy életnek megadni az életteret csak azért, mert a saját kényelmüket, boldogságukat féltik?

- S ha már a boldogságnál tartunk: Egy sokgyermekes családban az egyik (nem a legutolsó) gyermek Down-kórral született. Az édesanya azt vallotta, hogy attól a gyermekétől kapta a legtöbb szeretetet! Egy másik édesanya tudta, hogy miután megszüli a gyermekét, nem sokáig maradhat életben, a betegsége miatt. A temetés után, amikor a fiatal, özvegy férjét kérdezték, miért engedte, azt felelte: Olyan boldog volt, hogy annyira várt gyermekünket a karjaiban tarthatta! A gyermekvárás hónapjai alatt nem egyszer elmondta: Nem az számít, hogy mennyi ideig vagyunk boldogok, hanem hogy boldogok vagyunk egyáltalán? Életét áldozta, hogy gyermeke megszülethessen, de így lehetett boldog, és így élhetett, nőhetett fel gyermeke is! A boldogságnak ezeket a szeleteit nem lehet kívülről megítélni! Ez belülről jön. Ebbe kívülállóként nem lehet sem belelátni, sem beleszólni! Az azonban tény, hogy ma, amikor olyan sok a depressziós, üres szívű ember, vajon nem azért van, mert a boldogságot hajszoljuk ugyan, de nem jó helyen keressük? Az igazi boldogságot sokszor ott lehet megtalálni, ahol készek vagyunk másokért áldozatot hozni!

- A magzati rendellenességek kiszűrését egyre több és jobb diagnosztikai rendszer segíti. Bár ember is, műszer is tévedhet. Ha azonban jelez a szülészorvos, hogy valami baj van, akkor Isten és emberek előtt meg kell vizsgálni: tudják ezt vállalni? Senki sem tud ilyenkor a másik helyett dönteni! Ne engedjék meg, hogy az orvos, a család, a lelkész döntsön Önök helyett. De kérdezzék meg minél többek tanácsát. S mindenekelőtt imádkozzanak hosszabb ideig, olvassák a Szentírást, és feltétlenül álljanak oda Isten elé: Mit akarsz, hogy cselekedjünk? Ne hozzanak hirtelen döntést! Sokszor felmerül az abortusz gondolata. Vallom, hogy ez a legutolsó lehetőség. Olyan döntés, amely a későbbi magzatokra, gyermekekre is kihat, nem beszélve esetleg a már meglévő, a „műtétről” értesülő gyermekek és az *anya* lelki sérüléséről! Az abortusz nem egy „felesleges szövetsomó” eltávolítása! A magzat fejlődő idegrendszere már kommunikál, „beszélget” az édesanya idegrendszerével. Ezek közül az intenzív impulzusok, akár mint emlékképek is beivódhatnak az édesanya idegrendszerébe, s később, egy következő magzatnak akár tovább is közvetíthetik az abortusz haláltusájában átélt impulzusokat, emlékképeket! Sok vita van erről a szakemberek között, de vannak, akik már határozottan beszélnek abortusztúlélőkről, akik visszatérő álmaikban, rajzaikban olyan képeket, jeleneteket mutatnak, élnek át, amit az anyaméhben élhetett át az a magzat, akinek életére az anya, a szülők, orvosok nemet mondtak. (A Néma sikoly c. film hátborzongató és elgondolkodtató ezzel kapcsolatban!) Tehát nemcsak a történetesen érintett magzat, hanem az utána született gyermekek is érintettek válhatnak! Ezért mindig nagyon súlyos döntés egy kromoszóma vagy szervi rendellenességet mutató magzat elpusztítása. Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy a beteg gyermekkel való fokozottan megterhelő gondozást a szülőknek kell felvállalni, helyettük senki nem élheti az életüket. Ezért kell Isten és emberek előtt megvizsgálni: mit tudunk felvállalni, mit tudunk elfogadni most – és a következő években, évtizedekben! Mert Isten segítsége nélkül nem megy! Ezzel együtt azt is le kell írni, amit Czeizel Endre mondott el egyszer: Az ultrahang kimutatta, hogy a magzat egyik kezén hiányzik a hüvelykujj. Az anya abortusz mellett döntött. Vajon akkor is megölte volna a gyermekét, ha az történetesen 2-3 éves korában, egy balesetben veszíti el a hüvelykujját?

- A gyermekek elfogadásában (vagy sajnálatos el nem fogadásában) tehát a szülőknek kell dönteni! Kérjék Isten segítségét, kérjenek tanácsot emberektől, de a döntést Önök hozzák meg. Nincs tökéletes és nincs kockázatmentes döntés! Vállalják fel a döntésüket, tudva, hogy annak örömteli és terhes következményeit is hordaniuk kell. S hívják segítségül Isten, aki gondviselő, bünt megbocsátó, naponként mellettünk álló Atyánk!

- S közben figyeljenek az emberi tapasztalatokra is, s ahol arra van szükség, használják az értelmüket, hittel párosítva. Ilyen terület pl. a gyermekek vállalása közötti idő: Az anyai szervezetnek két szülés között ugyanis szüksége van regenerálódásra. 2-3 évet ajánlott várni két szülés között. Jóllehet a szoptatás csökkenti az újabb gyermekáldás esélyét, de nem zárja ki! Szabad ilyenkor a házaspárnak együtt gondolkodni és együtt vigyázni az édesanya egészségére. Azonban éppen ez az ajánlott várakozási idő is figyelmeztet, hogy nem lehet, nem érdemes akármeddig kitolni az első gyermek vállalásának idejét! Ne azokra a „sztárookra” figyeljenek, akik közel negyven évesen, vagy negyvenedik életévük után, megijedve, hogy lemaradnak valamiről, hirtelen gyermeket vállalnak! Gondoljanak csak bele a késői gyermekvállalás olyan következményébe is, hogy közel 60 éves asszonyoknak és férfiaknak lesz fiatal kamasz gyermekük! Olyan nagy lehet ekkor már a gondolkodásbeli és a szervezet megfáradása miatti aktivitási különbség, amit nehéz – de nem lehetetlen! – áthidalni! (Ott is megtörténhet, hogy „nagy mama korban” van az édesanya, ahol 8., 10. gyermek éri el a kamaszkort. Igaz, ott a nagyobb testvérek együttgondolkodása, fiatalos aktivitása pótolja a szülőkét!!!)
- A gyermekek természetesen a szüleiket követik először. Az alapvető mintákat, életformát nemcsak a génjeikben öröklik, hanem szüleiktől sajátítják el. Már az anyaméhtől kezdve. Akiket szeretettel fogadnak, akiket már az anyaméhben is szeretettel simogatnak, énekelnek nekik, azok nagyobb szeretet-töltéssel érkeznek ebbe a világba, és ha szeretettel nevelik, foglalkoznak velük, kiegyensúlyozottabbak lesznek. De a hitbeli nevelést is először a szülőktől kapják meg. Már az anyaméhben is megérik a gyermekek, ha édesanyjuk, vagy szüleik együtt imádkoznak. S amikor már tudnak néhány szót mondani, lehet velük együtt imádkozni, s amikor meséket lehet már nekik olvasni, akkor gyermekek nyelvére átírt bibliai történeteket is lehet nekik mondani. Gyermekeink között keresztyén gyermekeinket is lehet nekik és később velük együtt énekelni. Amelyik családban természetessé válik az esti imádság, a vasárnapi istentiszteleten való részvétel, ott a gyermekek is természetesebben imádkoznak, számolnak Isten gondviselésével és vesznek részt nagyobb korukban is a keresztyén közösségek életében.
- A házassági esküben Isten elé viszik egész házasságukat. Ebben pedig benne van a gyermekvállalás, a gyermekáldás is. Ha örömünk van a gyermekekben, Istennek adunk hálát értük. Ha betegek, ha valamijük megsérült, ha bármi gond van velük, Istentől kérünk segítséget. Ha magunk nem tudnánk gondoskodni róluk, akkor is tudjuk, hogy van mennyei Atyánk, akinek kezébe bíztuk a gyermekeinket is, egész házasságunkkal együtt. Ezért is keresztyénül meg őket már kicsiny gyermekkorban: Mert hisszük, hogy Jézus Krisztus értük is meghalt, nekik is elkészítette a bűnbocsánatot, Isten kegyelmét, gondviselését és az üdvösséget is. Így tehát amikor megkereszteltetjük gyermekeinket, akkor Isten szeretetének ígéretét számukra is elkérjük és megkapjuk. A keresztség sákramentumának szövetsége megerősít abban, hogy a gyermekeinket ajándékba kaptuk attól, Aki egyedül tud mindent megadni nekik, egyedül tudja mindenben megőrizni őket, de nincs is olyan élethelyzet, ahol ne tudna és akarna melléjük állni, hogy megtartsa őket az örök életre. „Még meg sem formált szent kezéd, már elválasztál engemet, hogy társam légy e földön”! (Református Énekeskönyv 329. dicséret 2. vers)

Fogadják el hát Isten kezéből a gyermekeket, kérjék Isten tanácsát a gyermekneveléshez és bízzanak abban, hogy Isten gondviselő szeretetével segíteni fog felnevelni a gyermekeket, akiket az Ő kezéből kértek és fogadtak el! A hitnek, Istenbe vetett bizalomnak igen nagy szerepe van a gyermekvállalásban! **„Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok!”** (1Pt 5, 7)